

College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Onderwerp: advies Armoedebeleid

Leeuwarden, 9 september 2014

Geacht college,

Naar aanleiding van het aan de Cliëntenraad Werk en Inkomen gevraagd advies inzake het voorgestelde Armoedebeleid komt de Cliëntenraad tot het volgende:

Voorop – en wellicht ten overvloede – wil de Cliëntenraad Werk en Inkomen ook hier van de gelegenheid gebruik maken om te wijzen op de zo langzamerhand precair wordende positie van de mensen in onze samenleving die van een minimum inkomen moeten leven. De opstapeling van gestegen kosten voor levensonderhoud en vaste lasten plus de toename en verhogingen van eigen bijdragen en/of risico, sommige al geëffectueerd, andere aangezegd, hebben een nog verder toenemende kwetsbaarheid van deze groepen als gevolg. Daarbij zorgen groeiende negatieve beeldvorming, onder andere in de media en (wellicht mede als gevolg hiervan?) vaak harde bejegening door zowel instanties als het publiek voor groeiend emotioneel en psychisch onbehagen bij mensen die afhankelijk zijn van een uitkering of voor een minimum inkomen werken. Bij een toch al gering inkomen dat niet toeneemt, en uitgaven die stijgen, dreigt uitsluiting.

De gemeente erkent dat armoede een probleem, ja zelfs een onrecht is.

Voor de Cliëntenraad Werk en Inkomen blijft daarbij de vraag of, zelfs met de voorgestelde regelingen, de mensen waar het om gaat er werkelijk iets op vooruit gaan. Bij een voldoende basisinkomen zouden er geen regelingen nodig zijn: wellicht een open deur, maar voor ons toch iets om over na te denken.

De Cliëntenraad constateert dat in de voorgestelde aanpak de Sociale Wijkteams een wel erg grote rol krijgen toebedeeld. Het lijkt er op dat bij het aanvragen van voorzieningen in het kader van armoederegelingen de aanvrager niet om het Sociale Wijkteam heen kan.

Wij vinden dat voor elke burger die dat wenst, de rechtstreekse gang naar de gemeente voor het aanvragen van een uitkering, bijzondere bijstand of een voorziening in het kader van de minimaregelingen, open dient te staan.

Verder dienen naar onze mening de Sociaal Wijkteams te beschikken over een gedegen privacy protocol, juist vanwege de grote rol die de teams krijgen.

De voorgestelde Inkomenstoeslag lijkt een verbetering te zijn ten opzichte van de huidige situatie gezien de vervroeging van het tijdstip waarop een en ander kan worden aangevraagd (na 3 jaar in plaats van na 5 jaar). Echter, het wegvallen van de Participatieregelingen ten gunste van het Kindpakket doet vermoeden dat er voor mensen zonder kinderen, alleenstaand of samenwonend, nu in de eerste drie jaar dat men uitkeringsgerechtigd is, geen extra voorziening meer is naast de uitkering.

Het is goed dat de gemeente voorstelt de zwemregeling aan te passen zodat men die ook voor kinderen beneden groep vijf kan aanvragen. De Cliëntenraad ziet graag wat meer nadruk op de mogelijkheid de zwemregeling al in groep drie te gebruiken. Dat lijkt explicieter dan zoals het er nu staat: 'beneden groep 5'. Daarbij vinden wij het van belang dat het hier niet alleen gaat om zwemdiploma A, maar om zwemdiploma A én B. Bij noodgevallen zijn de kennis en vaardigheden die kinderen opdoen voor zwemdiploma A niet voldoende.

Het budget voor het Kindpakket moet naar onze mening een open einde hebben. Het kan niet zo zijn dat men naarmate het jaar vordert in toenemende mate de kans loopt een afwijzing op een aanvraag te krijgen omdat 'de pot leeg is'. Dat zou tot gevolg hebben dat men ongelijk behandeld wordt omdat een situatie waarbij een aanvraag nodig is zich pas later in het jaar voordoet.

Wat betreft maatwerk inkomensvoorziening als gevolg van het verdwijnen van de Compensatie eigen Risico en de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten, het toevoegen van het budget voor compensatie hiervan aan de Bijzondere Bijstand en verdere gang van zaken inzake de Bijzondere Bijstand hopen wij dat juist waar mensen tot nu toe compensatie voor zorgkosten (of een hoog eigen risico) ontvangen, er gewaakt wordt voor de armoedeval als gevolg van het verdwijnen van genoemde voorzieningen.

Verder wat betreft de Bijzondere Bijstand:

Voor de meeste mensen met een minimuminkomen of uitkering geldt dat men niet in staat is om, zoals in het voorstel staat, 'vroegtijdig te reserveren'. In een toenemend aantal gevallen komt men al vanuit een laag of minimum inkomen in de uitkering terecht. Hoewel het, zoals eerder opgemerkt, positief is dat de periode voor het aanvragen van inkomenstoeslag verkort is, verkeert men zeker de eerste drie jaar toch in een hachelijke positie wanneer bijvoorbeeld een wasmachine of koelkast vervangen dient te worden. Er is dan gewoonlijk van een buffer geen sprake (meer). Wij pleiten ervoor dat er geen verplichting is om kwitanties te tonen, maar dat een factuur al genoeg zou moeten zijn om een aanvraag inzake bijzondere bijstand te beoordelen.

Zoals al eerder gesteld vindt de Cliëntenraad Werk en Inkomen dat men vrij moet zijn om te kiezen of men een aanvraag via het Sociale Wijkteam dan wel direct bij de gemeente wil doen.

De Cliëntenraad vindt het onjuist om zoals in het voorstel wordt gedaan, haast automatisch aan te nemen dat men op de tweedehands markt wel duurzame en energiezuinige apparatuur vindt. Wij sluiten dat niet uit maar vaak is dat niet zo, de praktijk leert dat vooral bij wasautomaten, koelkasten en Tv's oudere apparaten veelal meer energie verbruiken en eerder defect raken. Ook hier blijkt vaak: goedkoop is duurkoop.

Wel juicht de Cliëntenraad het voornemen toe om bij duurzame gebruiksgoederen snel te handelen.

Bij alle plannen en motiveringen van plannen geldt ook hier weer: het is de toon die de muziek maakt, en door de toon die landelijk en in de media gehanteerd wordt ervaart men het verplicht moeten kopen van tweedehands meubelen als grievend en denigrerend. Beter was het om aanvragers, zonder verplichting, te wijzen op de mogelijkheid van de tweedehands markt.

Verder vinden wij nog een onduidelijkheid waar het gaat om de kwijtschelding van de gemeentelijke heffingen. Gesteld wordt dat de kwijtschelding niet bekostigd wordt uit het armoedebeleid, maar dat dit vanuit de heffing zelf wordt gefinancierd. Toch zien we in het overzicht op bladzijde 42 (punt 6.3) het bedrag voor kwijtscheldingen genoemd. Wij kunnen dat niet goed verklaren.

Behoudens de op- en aanmerkingen die hier worden gemaakt adviseert de Cliëntenraad Werk en Inkomen positief over het voorgestelde Armoedebeleid.

Namens de Cliëntenraad Werk en Inkomen,

i.o.

Joop Abma, voorzitter

c.c. de heer N. Heijne